

**I
t
t
e
r
s
e**

Dorpsberichten Herfstnummer 2009

Inhoud

<i>Archeologie in Itteren?</i>	3
<i>Handtekeningactie Hoogwatervrije verbinding</i>	4
<i>Handtekeningactie Koeiensnelweg</i>	5
<i>De stroomgeulverbreding van Itteren (12 okt 2009)</i>	6
<i>Defibrillatoren</i>	8
<i>Woningbouw in Itteren?</i>	8
<i>Financieel overzicht 2008</i>	9
<i>Het radiotoestel in WO II in Itteren (Deel 2)</i>	12
<i>Huiszwaluwen</i>	17
<i>Van de basisschool</i>	18
<i>St. Martinusvuur</i>	19
<i>Kankerbestrijding</i>	19
<i>Gezocht websitebeheerders</i>	19
<i>Scheurmeter</i>	20
<i>Toneegroep Limmel</i>	22
<i>De gemeente plaatst bladkorven</i>	24
<i>Gemeenteloket</i>	25
<i>Service-pagina</i>	28

Archeologie in Itteren?

Tijdens de open dag van het Consortium Grensmaas zag ik in één van de schitterend opgeknapt ruimtes van kasteel Hartelstein twee vitrines staan. Hierin lagen de archeologische vondsten die in Borgharen en Itteren uit de grond gehaald zijn. De bronzen munten, een heuse dakpan en nog veel meer uit die oude tijd. Opeens stond Peet Adams van het Consortium naast me die een hele tijd geleden de excursie geregeld had om de bewoners van Itteren in de gelegenheid te stellen om te kijken hoe de archeologen te werk gingen met de nodige verklaringen erbij.

Al pratend met elkaar kwam het idee om deze vondsten ten toon te stellen zodat meer mensen dit vaker kunnen bewon-

deren. Hier kan nog van alles bij gemaakt worden en er zijn ook nog amateur archeologen in Itteren die ook het een en ander gevonden hebben. Nu zijn er al een paar mensen die daar iets leuks van willen maken in de basisschool in de ruimte van het Natuur Educatie Punt Itteren. Heeft u ook interesse om hieraan mee te helpen, laat

het dan aan één van de Dorpsraadleden weten.

Zoals u in een vorige editie gelezen heeft, is er nog een bedrag van € 1000,- dat we hiervoor kunnen gebruiken.

Of u moet nog een ander idee hebben waar u die € 1000,- voor wilt gebruiken.....

Laat u niet remmen, alle opties staan nog open!

Handtekeningenactie Hoogwatervrije verbinding

We zijn al enkele jaren bezig voor hoogwatervrije verbinding door het verhogen van de weg tussen de kade (huppel) Op de Bos en de kanaal. Dat zou volgens de Dorpsraad goed te combineren zijn met plan van het Consortium Grensmaas voor de ongelijkvloerse kruising. De kosten van deze ongelijkvloerse kruising van het plan van het Consortium zou ca. € 250.000,- kosten.

De Dorpraad is op een gegeven moment bij u aan de deur geweest voor een handtekening voor dit plan. Wethouder Hazeu heeft naar aanleiding daarvan in het televisieprogramma "Enne" van TV Maastricht aangegeven dat er middels onderzoeken bleek dat deze ongelijkvloerse kruising niet haalbaar was vanwege de hoge kosten en de verhoging van de waterstand. Later bleek dat er geen onderzoek geweest was en werd alsnog aan het Consortium gevraagd om een berekening uit te laten voeren. Hierbij werd onvoldoende rekening gehouden werd met de voorstellen van

de Dorpsraad. Zodoende berekende Consortium Grensmaas iets wat niet gevraagd werd en kwam op een bedrag van ongeveer € 850.000,-. Toen de Dorpsraad de berekening zag, wees men het Consortium op het feit dat niet berekend is geworden wat gevraagd was, kreeg de Dorpsraad het antwoord dat het Consortium gedaan had wat de Gemeente gevraagd had en dus aan de opdracht van wethouder Hazeu voldaan was.

Daarop heeft de Dorpsraad een externe deskundige de zaak laten berekenen conform het voorstel. De totale kosten bedroegen ca € 450.000,-, dus maar € 200.000,- duurder dan plan van het Consortium maar dan met een blijvende hoogwatervrije verbinding. De Dorpsraad heeft de wethouder hiermee geconfronteerd en deze stelde € 200.000,- beschikbaar maar dan moet de Dorpsraad dit zelf aankaarten bij Consortium Grensmaas. U weet dat het werk van de Dorpsraad vrijwilligerswerk is en dat er meerdere ambtenaren bij de gemeente Maastricht werken

om dit soort werkzaamheden uit te voeren.

Enfin, op verzoek van de Dorpsraad is het Consortium nogmaals gaan rekenen maar dan met de voorstellen zoals de Dorpsraad eerder had aangegeven. Hierbij leek het erop alsof de slager zijn eigen vlees (opnieuw) moest keuren. Het Consortium kwam met de nieuwe berekening uit op een bedrag van € 450.000,-: hetzelfde bedrag als dat van de externe deskundige van de Dorpsraad. Dat is toch mooi zou je zeggen. Niet dus. Daarnaast geeft het Consortium aan dat er nog 10 kabels plus gas- en waterleiding omgelegd moeten worden waarvan de geschatte kosten bijna 0,5 miljoen bedragen. Dus dan loopt het totaal weer op tot ca 1 miljoen (denk aan de slager) en zijn wij weer terug bij af.

Het lijkt erop alsof het Consortium, de Dorpsraad niet als een serieuze partij ziet en alleen zaken wil doen met overheidsinstanties en het lijkt erop alsof de gemeente, lees wethouder Hazeu, niet (of onvoldoende) opkomt voor de belangen van Itteren om zijn ambtenaren de opdracht te geven om vragen

van de bevolking uit te zoeken.

Hoe moeilijk kun je het vrijwilligers maken om op te komen voor je dorpsgemeenschap?

Handtekeningactie Koeiensnelweg.

Met Carnaval hielden onze "Itteren Gangsters" een handtekeningactie tegen de zogenaamde "Koeiensnelweg" over het Brook. Onderhand zijn we al vele vergaderingen

verder en is er al veel over gesproken met allerlei belanghebbenden. Natuurlijk, als je vanuit (eindbeheerder) Staatsbosbeheer kijkt hoe "het wild" het liefste wil lopen, dan kiezen zij dat het wild langs en door de Oude Kangel loopt van Borgharen via Itteren richting Geul. Maar onderhand hebben we in vergaderingen duidelijk gemaakt dat we ook de medewerking willen hebben van de inwoners van Itteren en dat we samen willen kijken hoe

we de natuur en de inwoners van Itteren samen hand in hand kunnen laten wonen. Het Brook is en blijft een sociale ontmoetingsplek voor jong en oud, met de diverse voorzieningen. Samen kijken we ook of het wild ook anders van Borgharen naar de Geul en Maas kan lopen. Het goede is dat we met zijn allen aan het kijken zijn hoe we het beste voor de natuur en de inwoners van Itteren kunnen realiseren.

De stroomgeulverbreding van Itteren (12 okt 2009)

Een van de onderdelen van de Grensmaaswerken is de stroomgeulverbreding noordwestelijk van Itteren. Het is een gebied van 63 ha waar na afgraving een aantrekkelijk natuurgebied zou moeten ontstaan dat alleen in de zomermaanden droog valt. Dit is althans wat ons in het "Hoofdrapport MER Grensmaas 2003" (pag. 95 en 96) wordt voor gehouden: "Het gebied is opengesteld voor het publiek en heeft een grote recreatieve aantrekkelijkheid". Ook in folders en op voorlichtingsavonden wordt en werd van de stroomgeulverbreding een beeld geschetst van een gevarieerd en veelbelovend natuurgebied dat in de zomermaanden toegankelijk zou zijn voor wandelaars.

Uit onderzoek van de Dorpsraad blijkt echter dat het gebied in de zomermaanden niet toegankelijk zal zijn, nu niet en in de toekomst ook niet. Het gebied zal altijd onder water staan, dus ook in

zo'n warme en droge zomer als bijvoorbeeld in 2003. Van een aantrekkelijk natuurgebied zal geen sprake zijn. Onze bevindingen zijn door de Maaswerken bevestigd. Men is nu naarstig op zoek naar een oplossing.

De feiten

De stroomgeulverbreding beslaat een gebied van 63 ha van rivierkilometer 20.0 tot 22.40; de grootste breedte is ca 600 m. Grofweg is dit het gebied rivierwaarts van de denkbeeldige lijn tussen het einde van de kademuur Op de Meer en de Geulmonding. Het gebied zou 2 a 3 maanden per jaar toegankelijk zijn voor het publiek om te wandelen en te recreëren.

Volgens Maaswerken ligt de oplevering van de stroomgeulverbreding langs de rivier op een niveau van 36,0 m+NAP en in het binneland, daar waar de weerdverlaging begint op een niveau van 36,25 m+NAP. In de oplevering van het terrein mag een maximale afwijking

zitten van plus of min 0,5 m, maar daarbij moet het gemiddelde terreinniveau langs de rivier een hoogte hebben van 36,0 m en bij de weerdverlaging een hoogte van 36,25m+NAP. De laagst mogelijke waterstand die in de eindsituatie kan optreden is 36,75 m+NAP; dit betekent dus dat de stroomgeulverbreding altijd onder water zal staan. Het wordt dus een grote plas van 63 ha.

Herinnert U zich nog dat de politiek destijds zei dat het graven van grote plassen zoals in Midden-Limburg definitief verleden tijd zijn? Dat geldt blijkbaar niet voor Itteren.

De oorzaak

Door de werken aan de Grensmaas zullen de grondwaterstanden in Vlaanderen dalen. Om deze daling te voorkomen worden in de Maas verhogingen aan gelegd, de zogenaamde grinddrempels. Dit is o.a. al gebeurd stroomafwaarts van Voulwames en het veer van

Geulle. Door deze drempels wordt het Maaspeil hoger bij laagwater en hiermee wordt dan voorkomen dat de grondwaterstanden in Vlaanderen dalen. De voorbije zomer hebben we het effect van deze drempels al kunnen zien. Ondanks de droogte stond het water in de Maas veel hoger dan in andere droge jaren.

Deze drempels zijn er o.m. de oorzaak van dat de stroomgeulverbreding van Itteren altijd onder water zal staan.

De gevolgen
De kans is nu reëel aanwezig dat er jarenlang geen optimale kansen voor natuurontwikkeling zullen zijn. In de "Bedenkingen nota ontwerp Pol grensmaas en mer grens-

maas 2003" staat hierover op pagina 66 het volgende "Een te lage ontgraving geeft te veel watervlakte met weinig natuurkansen."

Verder zal in de zomermaanden bij laagwater de stroomsnelheid ongeveer tot nul gereduceerd worden waardoor ook de waterkwaliteit sterk zal afnemen met allerlei kwa-

lijke ontwikkelingen, o.a. insecten, als gevolg.

Van een dynamische en snelstromende grindrivier, wat ons steeds is voorgehouden, zal geen sprake meer van zijn.

Defibrillatoren

Zoals u in de vorige editie van onze Dorpsberichten heb kunnen lezen, hangen de defibrillatoren en zijn er ook 21 vrijwilligers die de cursus reanimatie met defibrillator hebben gevolgd. Deze vrijwilligers hebben zich aangemeld op de website van www.aed-alert.nl. Als er bijvoorbeeld in Itteren iemand een hartstilstand krijgt, moet men zo snel mogelijk 112 bellen waarna via computers en AED-Alert een deel van de vrijwilligers een sms-je krijgen om te gaan reanimeren en een ander deel om de AED (defibrillator) op te halen.

Zoals we al eens eerder vermeld hebben, is het reanimeren om het bloed te laten circuleren waardoor de hersenen minder beschadigen krijgen en de AED om het hart weer te laten kloppen.

Mochten er in Itteren meer mensen zijn die ook een (geldige) cursus reanimeren met of zonder AED hebben en willen die ook andere mensen in nood willen helpen, kunnen zij zich aanmelden bij www.aed-alert.nl en bij de Dorpsraad (Wim Beijer

w.beijer@home.nl of tel.: 043-3644126).

Mochten mensen ook een reanimatiecursus met AED willen krijgen en vrijwilliger worden, kunnen zij zich ook melden bij Wim Beijer. Momenteel hebben zich weer mensen aangemeld die in april 2010 benaderd worden om de cursus te gaan volgen (op kosten van de Dorpsraad via de gemeente).

Woningbouw in Itteren?

Als Dorpsraad zijn we al een paar keer bij elkaar geweest met mensen van de gemeente en woningstichting Maasvallei voor de verbouwing van de boerderij van "Sjo van Hai" Lardinois, op de hoek van de Kapelaanstraat en de Brigidastraat. Op dit moment zijn de plannen nog niet allemaal zeker maar de verwachting is dat we in onze wintereditie van de Dorpsberichten u meer kunnen vertellen. Dus we moeten uw nieuwsgierigheid nog even op de proef stellen.

Financieel overzicht 2008

Iets later dan dat u van ons gewend bent, maar dan toch bij deze het financieel overzicht over 2008 dat ter verantwoording is ingeleverd bij én inmiddels is goedgekeurd door de Gemeente.

Ontvangsten	2008	2007	2006
Donaties inwoners (61)	€ 845,00	€ 1.105,00	€ 1.129,00
Sponsors	€ 700,00	€ 954,00	€ 454,00
Bibliotheek	€ 60,00	€ 75,00	€ 85,00
Rente	€ 52,25	€ 13,00	
Voorschot Gemeente Maastricht	€ 3.430,10	€ 3.355,00	€ 3.175,00
Totaal ontvangsten	€ 5.087,35	€ 5.502,00	€ 4.843,00

Uitgaven	2008	2007	2006
Website en overige automatisering	€ 760,00	€ 547,00	€ 249,00
Lidmaatschappen	€ 100,00	€ 119,00	€ 73,00
Vergaderkosten (incl. jaarvergadering), vergoeding bestuur inzake telefoonkosten, computergebruik en reiskosten	€ 2.418,00	€ 2.063,00	€ 1.700,00
Huur Aw Sjaol	€ 297,00	€ 275,00	€ 275,00
Representatiekosten	€ 145,00	€ 131,00	€ 95,00
Postzegels en diversen	€ 95,00	€ 220,00	€ 119,00
Dorpsberichten* (incl. bezorgkosten)		€ 1.660,00	€ 1.704,00
Activiteiten niet via Kleine Kernen Beleid		€ 70,00	€ 660,00
Totaal uitgaven	€ 3.815,00	€ 5.085,00	€ 4.875,00
Totaal ontvangsten	€ 5.087,35	€ 5.502,00	€ 4.843,00
Verschil	€ 1.272,35*+	€ 417,00 +	€ 42,00 -

Het oorspronkelijke tekort van 2007 van € 438,00 is zoals verwacht nog verrekend via een nog nagekomen subsidie van de Gemeente Maastricht, waardoor boekjaar 2007 alsnog met een positief resultaat kon worden afgesloten.

Echter wat ons als Dorpsraad toch wel zorgen baart is het teruglopen van het aantal gezinnen dat ons financieel steunt. In 2007 waren nog 78 gezinnen die een bedrag hebben overgemaakt aan de

Dorpsraad. Dit aantal is in 2008 teruggelopen tot 61 gezinnen, derhalve een daling van bijna 22%. Dat dit zijn weerslag heeft op de financiële positie blijkt ook duidelijk uit bovenstaand overzicht.

Wat de reden van deze terugloop is, daar kunnen wij alleen maar naar raden. Misschien bent u het gewoon vergeten, doordat er geen oude vertrouwde acceptgirokaart meer wordt uitgegeven. Toch zijn er inmiddels 18 gezinnen die in 2009 aan ons gedacht hebben en een bijdrage hebben overgemaakt op rekeningnummer: 97.92.52.547 van de SNS-regiobank t.n.v. St. Dorpsraad Itteren.

Ons motto luidt nog altijd: "beter van alle (± 400) gezinnen € 0,10 dan van 40 gezinnen € 10,00". Immers het gevoel dat de inwoners van Itteren achter ons staan en waarderen wat wij doen is ons veel meer waard dan de hoogte van de bijdrage.

Dus beste mensen laat weten dat u ons steunt en maak uw vrijwillige donatie over op bovenstaand rekeningnummer.

Activiteiten in 2008 vergoed uit het Kleine Kernen Beleid

Activiteit	2008	2007	2006
(beste JOP 2006) Koninginnedag	€ 200,00	€ 200,00	€ 4.000,00
Seniorenbibliotheek		€ 675,00	€ 1.276,00
Netschool/computerproject	€ 1.400,00		€ 2.882,00
Oorlogsmonument			€ 262,00
Sint Martinusviering	€ 287,00	€ 258,00	
Straatfeest/tourrit	€ 400,00	€ 370,00	€ 350,00
Dorpsberichten*	€ 1.780,00		
Natuur Educatie Punt Itteren	€ 4.845,00	€ 1.000,00	
Tafels, stoelen Aw Sjaol			€ 4.441,00
Seniorenvereniging	€ 1.000,00	€ 750,00	
Leestafels	€ 1.978,00	€ 2.211,00	
IBC'03	€ 600,00		
Totaal	€ 12.490,00	€ 5.464,00	€ 13.211,00

* Doordat de Dorpsberichten in 2008 niet meer als organisatiekosten werden geboekt, maar volledig als activiteitenkosten, hebben we 2008 met een positief resultaat van € 1.272,35 kunnen afsluiten. Anders hadden we in 2008 een negatief verschil gehad van ca. € 500,00.

Het radiotoestel in WO II in Itteren (Deel 2)

door Gidi Verheijen

In de oorlog moesten de mensen, in opdracht van de Duitsers, hun radiotoestellen inleveren. Dat deed niet iedereen want dan konden ze luisteren naar de uitzendingen van de "BBC", "Radio Oranje" of zenders als "De Flitsspuit". Hierover heeft Gidi Verheijen het boek: "Het Radiotoestel in de 2^e WO" geschreven.

Pierre Bastings, Thei en Pie Dolmans kregen een exemplaar omdat ze Gidi behulpzaam zijn geweest bij het leveren van foto's van achtergehouden radio's. Gidi heeft speciaal voor "De Dorpsberichten" de belangrijkste gegevens over Itteren verzameld. Er staan zelfs gegevens in die niet in zijn boek terug te vinden zijn. Van het tweeluik volgt nu het tweede en laatste deel:

Als noodmaatregel kiest de bezetter voor de afkondiging van een "generaal pardon". Wie vóór 22 oktober alsnog zijn toestel inlevert zal niet worden vervolgd, maar wie dat niet doet riskeert zware straffen. Onder deze dreiging levert, bij nader inzien, op 18 oktober 1943 nog één inwoner (H.H. Kraft, Geneinde 96) zijn Erres-toestel in.

Begin november krijgt caféhouder W.H. Habets (Ruyterstraat 83) zijn toestel terug, gebruikmakend van de landelijke regeling voor caféhouders. Caféhouders gebruiken hun radiotoestel namelijk ook vaak in hun zaak als grammofoonversterker. De speciale regeling bepaalt dat caféhouders hun toestel terug kunnen krijgen, nadat een radiotechnicus er enkele vitale onderdelen uit heeft verwijderd, zodat het toestel wel nog geschikt is als versterker maar niet meer als radio-ontvangtoestel.

De 43 in Itteren ingeleverde radio's zijn overwegend van het merk Philips (26 stuks). Verder zijn er nog 7 van het merk Telefunken (Duits), 4 Mende (ook Duits), 2 Radiobell (Belgisch) en 1 van Erres, NSF, Saba (Duits) en een onbekend merk.

De inleveringsplicht van 1943 omvat, behalve radiotoestellen, ook radio-onderdelen en accessoires. In dit verband bedraagt de oogst in Itteren 7 luidsprekers (veel oudere toestellen hebben geen ingebouwde luidspreker en maken gebruik van een koptelefoon of externe luidspreker), 1 accu en 1, plaatstroomapparaat (netvoedingsapparaat om batterijtoestel van spanning te voorzien).

Het is niet bekend waar de ingeleverde radiotoestellen zijn opgeslagen, mogelijk in het gemeentehuis en wellicht zelfs de raadzaal. Omdat de gemeenteraad al eerder door de Duitsers op non-actief was gesteld, was de raadzaal namelijk niet in gebruik.

Zeker is wel dat op 1 februari 1944 de 42 toestellen van Itteren (plus de afstemcondensator van het toestel van caféhouder Habets) naar de verzamelplaats in Maastricht (enkele loodsen op het

Sphinxterrein in Limmel) zijn afgevoerd. De daar verzamelde 25.000 radio's zijn later per binnenvaartschip naar Duitsland weggevoerd en daar via een distributiebennensysteem ter beschikking gesteld van "bombengeschädigte" inwoners, Duitsers die door geallieerde bombardementen hun bezittingen hebben verloren. De auteur heeft van één transport vanaf Maastricht de details gevonden. Het betreft een transport van 24 juli 1944 met het schip Klaja III, geladen met 7.888 toestellen uit Maastricht en 2.200 uit Roermond, met bestemming Neusalz.

Na de bevrijding blijken in Maastricht nauwelijks toestellen achtergebleven te zijn en het is dan ook vrijwel zeker dat niemand in Itteren zijn ingeleverde radio heeft teruggekregen.

In april 1944 moeten zeven inwoners zich op het politiebureau melden, omdat ze volgens de gegevens van de Dienst Luisterbijdragen wel in het bezit van een radio zouden zijn geweest, maar in mei 1943 geen radiotoestel hebben ingeleverd.

In twee gevallen blijkt een verkeerde naam te zijn vermeld ("Bardinois" in plaats van "Lardinois") en drie inwoners verklaren hun toestel verkocht te hebben (tweemaal aan een inwoner van Maastricht en eenmaal aan een inwoner van Itteren, die dat toestel overigens keurig heeft ingeleverd). Het toestel van de fam. Regout (kasteel Meerssenhoven c.q. Vaeshartelt) blijkt in Meerssen te zijn ingeleverd en van één toestel is het lot niet duidelijk.

Lang na de oorlog, om precies te zijn in oktober 1952, maakt het Ministerie van Financiën f 15,= over op de rekening van de gemeente Itteren, als schadevergoeding voor de gemaakte kosten bij de inlevering van radiotoestellen in 1943.

Voor heel Nederland ziet de inlevering er als volgt uit.

Ruim 9 miljoen inwoners leveren samen 825.000 toestellen in. In totaal zijn er 275.000 naar Duitsland afgevoerd en ongeveer 75.000 naar bestemmingen binnen Nederland (voor Wehrmacht, Duitse scholen en pensions in Nederland, etc.). Een groot deel (ongeveer 350.000 stuks) is als schroot geëindigd; het gaat hier om toestellen die door oorlogshandelingen zijn vernield of van een slechte kwaliteit zijn (oud, incompleet en/of defect).

De 125.000 toestellen die aan de eigenaren worden teruggegeven zijn in het algemeen oude en defecte toestellen of zelfbouwtoestellen.

Voor ongeveer 75.000 toestellen is vrijstelling van inlevering verleend (NSB'ers en Rijksduitsers), terwijl meer dan 300.000 inwoners hun radio niet hebben ingeleverd. Daarnaast hebben vaardige Nederlanders ongeveer 100.000 "nep-radio's" (zelfgebouwde constructies die op een radio moeten lijken) ingeleverd, waarvoor een gelijk aantal goede toestellen is achtergehouden.

Met uitzondering van de bewoners van het telefoondistrict Gouda, heeft geen enkele landgenoot een schadevergoeding gekregen voor zijn ingeleverde radiotoestel.

Buchten, 26 april 2009

Belangrijkste bronnen:

1. Regionaal Historisch Centrum Limburg, Maastricht , Archief Gemeente Itteren (1854-1970), dossier met archiefcode 1.865.28 "Inlevering van radiotoestellen tijdens de bezetting 1940-1944"
2. Bundesarchiv Berlijn , Archief R55, dossier
3. G. Verheijen, "Het radiotoestel in de Tweede Wereldoorlog", maart 2009

Afb. 1 Gemeenten in Zuid-Limburg (rode bolletjes) vanwaar de in 1943 ingeleverde radio's zijn afgevoerd naar de verzamelplaats in Maastricht

Afb. 2 Verzamelplaats (concentratie magazijn) voor radiotoestellen in de Sphinxfabriek in Limmel (foto: collectie Sociaal Historisch Centrum voor Limburg, Maastricht)

Afb.3 Kleinkinderen van Wed. Grouwels bij de op 31 mei 1943 in te leveren Philips 667A (foto: collectie fam. Bastings)

Afb. 4

Afb. 4 Familie Dolmans bij de op 31 mei 1943 in te leveren Philips 836A (foto: collectie fam. Dolmans)

Afb. 5 Pie en Gerard Dolmans bij de radio (Philips 836A) van hun vader vóór inlevering op 31 mei 1943 (foto: collectie fam. Dolmans)

Huiszwaluwen in Borgharen en Itteren

Net als de voorgaande jaren hebben we deze zomer weer de nesten van de huiszwaluwen in Borgharen en Itteren geteld. De huiszwaluw is één van de vele vogelsoorten die in onze dorpen broeden. We vinden ook andere zwaluwsoorten, dus het is goed opletten welke zwaluw je ziet vliegen. De huiszwaluw is herkenbaar aan de korte gevorkte staart en de witte band om het lichaam. Maar de vogeltjes zijn zo snel dat de kenmerken vaak moeilijk zijn waar te nemen.

Gelukkig zijn de nesten van de huiszwaluw makkelijk te herkennen, ze hangen namelijk altijd aan de gevel van

een woning of gebouw, vaak net onder de dakrand. De bekende boerenzwaluw maakt altijd een nest aan de binnenkant van een gebouw zoals een zolder of een stal. Het tellen gaat vrij eenvoudig, alle straten worden doorlopen waarbij de nesten aan de gevels worden geteld. De tellingen zijn nodig omdat het slecht gaat met de huiszwaluw. Sinds 1989 is het aantal broedbaren in Limburg met 40 % afgenomen. De laatste jaren lijkt de situatie te stabiliseren, maar het is nog te vroeg om te gaan juichen.

De kolonies in Borgharen en Itteren zijn waarschijnlijk al zeer oud. In alle Limburgse dorpen werd vroeger gebroed. Vanaf 1993 worden de nesten systematisch geteld. In Borgharen zien we een gestage daling van het aantal nesten, Itteren laat een stijging zien. Of er een verband bestaat tussen deze tegengestelde ontwikkelingen zullen we waarschijnlijk nooit weten. 2009 is een goed jaar voor de huiszwaluw. In Borgharen tellen we 13 nesten, twee meer dan in 2008 en het hoogste aantal sinds 2001. In Itteren noteren we

22 nesten, 5 meer dan verleden jaar en het hoogste aantal sinds 2005.

In 2005 en 2006 is in Borgharen het dieptepunt bereikt met 6 nesten, daarna zien we alleen maar een stijging. In Itteren zien we na 3 matige jaren weer een licht stijging. Laten we hopen dat deze trends doorzetten en we kunnen blijven genieten van deze mooie vogeltjes.

De resultaten van de afgelopen jaren heb ik in een tabel gezet :

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Borgharen	37	28	24	12	10	7	6	6	9	11	13
Itteren	16	13	25	13	15	23	27	19	18	17	22

Ook dit jaar wil ik graag iedereen bedanken die een of meer nesten aan de gevel heeft en de overlast van de diertjes voor lief neemt. Daarnaast wil ik Waldie de Rijk hartelijk bedanken omdat hij samen met mij de tellingen heeft uitgevoerd.

Carlo Poolen
carlo.poolen@home.nl

Van de basisschool

**BASISSCHOOL
OP DE STERKENBERG**

Sterkenbergweg 26
6223 GN Maastricht - Itteren
Tel.: 043 - 3641421

Beste mensen,

Kopje koffie

Met een kopje koffie (of thee) en een plakje cake zijn we in de eerste schoolweek op 10 september het schooljaar met de ouders gestart. Het was een informeel, gezellig samenzijn. We hebben onze vakantie-ervaringen gedeeld en gesproken over onze verwachtingen van het komende schooljaar.

Op 1 oktober vond de klassenavond plaats waarop ouders geïnformeerd werden over de activiteiten in de groep en op 9 november aanstaande wordt het eerste schoolrapport uitgegeven. Vervolgens vinden in de week van 16 november de oudergesprekken plaats.

Kinderboekenweek

Woensdag 7 oktober startte de kinderboekenweek met het thema 'aan tafel'. Dit thema ging over eten en drinken in kinderboeken. Ook dit jaar werd hier weer een heel spektakel van gemaakt en gingen kinderen zowel binnen als buiten de school aan de slag. Misschien heeft u het gezien want ook de bibliotheek was geheel aangekleed in het thema.

Wat gebeurt er in mijn dorp

Binnen dit thema gaan de kinderen van groep 7 en 8 nadenken over de activiteiten in ons dorp. Zij gaan zich de volgende vragen stellen: Wat gebeurt er in ons dorp, wat vinden wij belangrijk voor ons dorp, hoe kunnen wij meedoen? Juffrouw Judith is helemaal enthousiast en ook Joop Verhulst, voorzitter van de dorpsraad, is nauw betrokken bij dit thema. Wij houden u op de hoogte.

St. Martinusvuur.

Op zaterdag 14 november is er weer een St.Martinusfeest. Samen met Fanfare Sint Martinus, café 't Trefpunt, Pastoor Backus, Pie Bours en nog vele anderen organiseert de Dorpsraad dit jaarlijks feest. De optocht- en stookvergunning zijn weer aangevraagd en de verkeersregelaars hebben ook alweer toegezegd dat ze zullen komen. In de week vóór de 14e november zult u via een folder op de hoogte worden gebracht van alle details.

Bedankt

Bij deze willen wij iedereen bedanken voor de vele kaarten-bloemen en cadeau's die wij mochten ontvangen bij ons 50 jarig huwelijk. Dank hiervoor ook namens onze kinderen. Tonny en Willy Prop-Eikenboom

Kankerbestrijding.

Hartelijk dank aan allen die in Itteren hebben bijgedragen aan de collecte voor de Kankerbestrijding 2009. Deze heeft de mooie som van € 737,42 opgebracht. Namens de collectanten en de KWF-kankerbestrijding, Margot Scheffers-Engelbert.

Gezocht websitebeheerders.

Wij, de Dorpsraad, zoeken iemand of iemanden die het leuk vinden om onze website "www.itteren.nl te beheren. Wil je meer info? Bel dan even met: Han Hamakers 2646734 of met: Joop Verhulst 0681427142

**Takkenroute Itteren
Op 9 en 23 november**

**Maak pakken van 1.25m
Til baar
Aan de kant van de weg
Zo niet dan blijft het liggen.**

Scheurmeter

We zeggen niet dat het gaat gebeuren maar bij verbouwingen, iets aanbouwen of andere werkzaamheden waarbij trillingen komen, kunnen scheuren ontstaan. Hiervoor zijn kleine handige scheurmeters in de handel die te verkrijgen zijn via de Itterse onderneming Conex.

Een scheurmeter kan toegepast worden om snel en accuraat vast te stellen of bestaande scheuren in "beweging" zijn. Op eenvoudige wijze is het vast te stellen hoe groot en in welke richting de verplaatsing zich heeft voorgedaan. De scheurwijdte kan door verschillende soorten meters worden gemeten. Scheurmeters kunnen gemonteerd worden over de scheur ongeacht of deze zich voordoet in metselwerk of beton.

Oorzaken van scheuren

Scheuren in constructie onderdelen van een gebouw of bouwwerk zijn/worden meestal veroorzaakt door (natuurlijke) zetting van de fundatie, overbelasting van vloeren boven muuronderbrekingen (kozijnen) of door drukkrachten van kapcon-

structies. Deze scheuren zijn het gevolg van fouten in de berekeningen en/of uitvoering of te zware lasten in het gebouw. Scheuren kunnen ook te wijten zijn aan directe externe oorzaken zoals aardbevingen, zware voorwerpen die met grote kracht tegen de gevel aankomen of langdurig tegen de gevel rusten. Ook bouwactiviteiten of een wijziging grondwaterstand waarbij een onnatuurlijke zetting van de fundatie kan voorkomen met als gevolg scheuren in de gevel. In geval van bouwactiviteiten kan de gemeente eisen dat door berekening wordt aangetoond dat gebouwen geen schade zullen ondervinden door deze activiteiten.

De meeste scheuren zijn zichtbaar in het metselwerk. Hierbij zijn de voegen losgescheurd van het metselwerk of een scheur loopt door een baksteen.

Monitoren van scheuren

Om inzicht te krijgen in het gedrag van bestaande scheuren is het mogelijk om zogenaamde scheurmeters te plaatsen en deze te monitoren over een bepaalde periode. Het volgen van de scheur kan aan de hand van

registratieformulieren. Hierbij kan regelmatig de stand van de scheurmeter worden ingetekend op voorgenoemd formulier. Een ander methode is de scheurmeter te fotograferen waarbij de datum en de tijd zichtbaar wordt gemaakt op de foto.

De uitkomsten van de monitoring van de scheurmeters kan ertoe leiden dat er verder onderzoek (bijv. fundatie) al dan niet nodig is of bouwactiviteiten gestaakt moeten worden om verdere schade te voorkomen.

Het meten van scheuren in bouwconstructies over een langere periode.

De scheurmeter bestaat uit twee plaatjes die aan beide kanten van de scheur, over elkaar heen, bevestigd worden. Doordat de plaatjes respectievelijk zijn voorzien van een maatraster en een kruis is de beweging van de scheur op eenvoudige wijze te volgen. Door de gegevens regelmatig te noteren op het bijgeleverd notatie formulier is op eenvoudige wijze vast te stellen of de scheur "in beweging is" of niet.

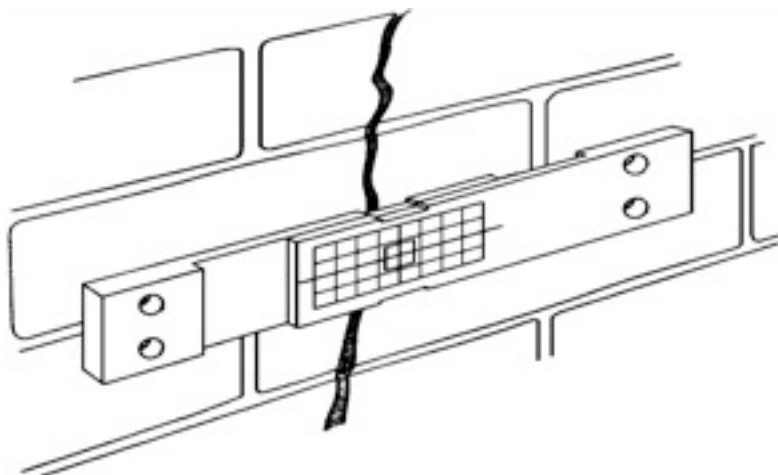
Het bevestigen van de scheurmeter aan de con-

structie kan door middel van lijmen en/of schroeven.

indicatief en uitsluitend richtinggevend. Bovendien moet

van de grootte van de schade moet de lokale situatie nader worden beoordeeld, zowel geotechnisch als bouwtechnisch. Een genuanceerde beoordeling door terzake deskundigen die inzicht hebben in de verschillende invloedsfactoren, is noodzakelijk om het schaderisico verantwoord vast te kunnen stellen. Wilt u meer weten? Ga naarr

www.conexploration.com.

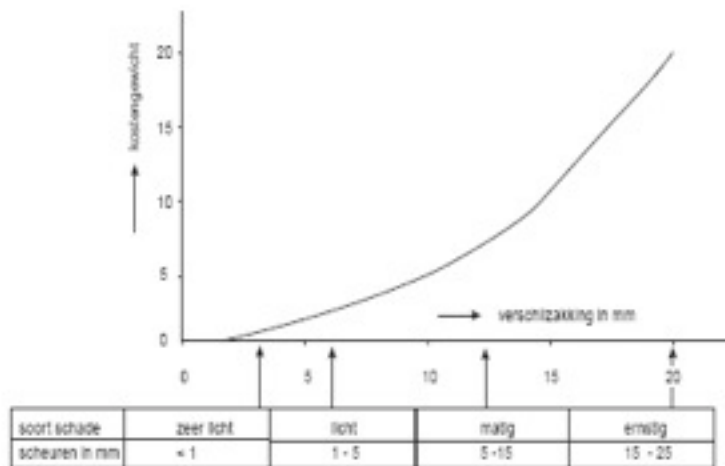

Naast deze analoge methode van scheurmeting is het ook mogelijk om scheuren digitaal op afstand te volgen. Hierbij wordt op vaste tijden de verplaatsing elektronisch vastgelegd. Door hier een modem aan te koppelen is het mogelijk de informatie op afstand binnen te halen met de pc. Ideaal voor moeilijk bereikbare plaatsen.

Kans op schade

Gezien de vele factoren die van invloed zijn op de relatie tussen maaiveld daling, gebouwzakking, verschilzakking en schadeverwachting, zijn de gepresenteerde waarden

worden bedacht dat het gaat om criteria voor schade en niet over normen om te ontwerpen. Voor het bepalen

Toneelgroep Limmel

Ook dit najaar brengt de succesvolle amateur toneelgroep "Toneelgroep Limmel" uit de gelijknamige Maastrichtse wijk Limmel wederom een kolderieke, doldwaze komedie onder de titel:

"Vleegmesjien, Vleegmesjien".

De komedie, uit 1960 en in 1965 verfilmd met Jerry Lewis en Tonny Curtis in de hoofdrol onder de originele

titel "Boeing Boeing". In het voorjaar van dit jaar is de komedie door Joop van der Ende Entertainment in diverse theaters in Nederland op de planken gebracht met in de hoofdrol de Maastrichtse komiek Jon van Eerd.

"Miene maan diene maan"

In 2008 had de toneelgroep veel positieve reacties ontvangen op de komedie "Miene maan diene maan" meer dan 3000 enthousiaste toeschouwers verlieten 's-avonds met buikpijn van het lachen het Lichtmanhuis. Ook "Vleegmesjien, vleegmesjien", dat dit najaar 12 keer wordt opgevoerd, zit "Knatsjvol Mestreechter awkloete en kwatsj".

Première

De première van "Vleegmesjien Vleegmesjien" is op 17 oktober a.s. en zal worden gehouden in het Kapelaan Lichtmanhuis omgetoverd tot ons Toneelgroeplummel-tejater aan de Populiereweg te Limmel.

Vleegmesjien Vleegmesjien
De originele titel "Boeing Boeing" geschreven door Marc Camolleti is in het Maastrichts vertaald door Louis van den Bongaerd en door Ronald Gossieau in de "Mestreechter sas gelag". Jolanda Jonkers, de kersverse regisseuse van Toneelgroep Limmel heeft de komedie bewerkt en geregisseerd.

"Boe geit 't euver?"

Sjarel Persoon (Ronald Gossieau) heet e good levensje: gooj baon en heer woent op de Céramique in e prachteg appartemint mèt oetziech op de Maos.

Wie geit 't mèt 'm in de leefde? Kin neet beter volges häöm. Heer heet e prinseleve mèt drei vroului die raatgek op 'm zien. Wie krijg dee dat noe veerdeg? Heer krijg ze op e prizzenteerbleedsje aangereik via 'ne vrund op Sijphol: 't zien drei stewardesse!

1. Janet Roosevelt, (Aimée Loo) Amerikaanse, stewardesse bij PanAm

2. Janine Baguette, (Magda Hamelers) Française, stewardesse bij Air France

3. Julia Venezia, (Nancy Bakker) Italiaanse en stewardess bij Air Italia

Bertha Knotermans, (Anja Servais) zien hoeshelderse, deit 're naam ier aon en knotert dat zie mer altied moot werke wie 't peerd vaan Beite veur die vroului. Daobij moot ze good oeterein hawwe wee wie laat kump en wienie klip-seert die 't 'm weer en wie laat kump de volgende... um tuttendöl vaan te weure. Mer Sjarel vertrouwt op de deensruusters vaan de mamzèlle en 't löp wie 'n tiet.

Oonverwachs krijg Sjarel vi-ziet vaan zienen awwe sjaolvrund Robèr Cerfontaine (Jack Ummels) en gruuts vertèlt Sjarel wat veur e manjefiek leve heer heet mèt z'n stewardesse. Sjarel is mer zoegenaomp "VERLOOF" mèt zien drei stewardesse.

Bij 'n gooj kemedie geit 't netuurlek örges harstikke fout. Sjarel krijg inins 'n kalbas vol ambras op z'nen teleur gelag: ein kump ieder, dus de ruusters kloppe neet mie.

Zjulia is binne, Janine is eve weg, estrein kump Janet trök... boe zit Julia enz. enz. Kamer in kamer oet.... deure klatse... gevreigel... gekkeks... Wie kump Sjarel dao noe oet? Krijg heer de gooj hölp vaan Robèr? Koume Janet, Janine en Julia achter 't drei-döbbelleve vaan Sjarel? En die erm Bertha? Die knotert mer de gansen tied en heet 'r tuut vol vaan al dat stiekem gedoons. Wat e beheij! Um de zenuwees vaan op diene mieter te kriegel! Höllege Sintkerfetsel...

En dat allemaol op e paar veerkante meter!

Voorverkoop, aanvang en lachdata

De entreekaarten van dit klassieke lachstuk zijn in de voorverkoop verkrijgbaar bij "Tabaksshop Haddock's" aan

de Populierweg 45 Limmel, Maastricht. € 8,50 per stuk.

De lachdata zijn:

17, 23, 24, 30 en 31 oktober
6, 13, 14, 20,21, 27 en 28 november.

Aanvang 20:00 uur zaal open 19:00uur.

Meer informatie

Voor meer informatie omtrent "Vleegmesjien Vleegmesjien" en Toneelgroep Lummel kunt u terecht op de vrolijke website

www.toneelgroeplummel.nl.

Advies

Uit ervaring geeft Toneelgroep Lummel haar toeschouwers het advies: "vergeet neet: 'nne snotslap en 'n zuuver onderbrook"!

Na afloop van de voorstellingen is het mogelijk om in de foyer van ons theater na te praten onder het genot van een drankje.

Gemeente Maastricht

De gemeente plaatst bladkorven

De herfst is weer aangebroken. Vallende bladeren kunnen dan zorgen voor het nodige ongemak. Daarom is vijf jaar geleden begonnen met het plaatsen van bladkorven. Buurtbewoners kunnen daarin de gevallen bladeren van de bomen verzamelen. Bewoners hebben hun betrokkenheid getoond en werken positief mee waardoor het jaarlijkse ongemak van vallende bladeren als stukken minder wordt ervaren. Dit jaar worden op 80 plekken in de stad bladkorven geplaatst. Vanaf 5 oktober worden de korven geplaatst. Eind week 42 zullen ze er allemaal staan.

Gebruik van de bladkorven

- De bladkorven zijn alléén bestemd voor bladeren.
- De bladkorven worden, indien nodig, wekelijks op vrijdag leeggemaakt
- Takken of andere vormen van afval worden niet geaccepteerd.
- Bij misbruik wordt de korf verwijderd/niet teruggeplaatst.

Op maastricht.nl vindt u een lijst met de locaties van de bladkorven. Ook kunt u het GemeenteLoket bellen op nummer (043) 350 40 00.

De gemeente begint in oktober met het reguliere vegen van bladeren in alle buurten. Naar verwachting is Maastricht eind december bladvrij.

Gemeenteloket.

De komende tijd wordt er meer drukte verwacht aan de balie van het GemeenteLoket. Dit is het gevolg van de nieuwe werkwijze bij het aanvragen van een nieuw reisdocument.

Sinds 1 mei worden de pasfoto en de handtekening van de aanvrager bij hun bezoek aan de balie gelijktijdig gescand. Deze informatie wordt opgeslagen in een chip in het paspoort. Deze landelijke maatregel is ingevoerd om de identiteit van de aanvrager van het reisdocument te kunnen controleren.

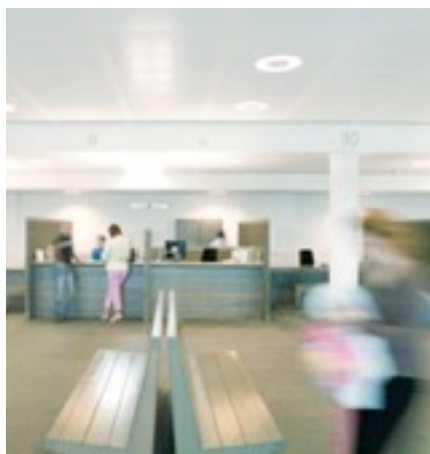
Sinds 21 september worden in die chip ook de vingerafdrukken van de aanvrager opgeslagen. Daarvoor worden er bij het aanvragen van een reisdocument elektronisch met een vingerafdrukke-zer vier vingerafdrukken opgenomen.

Volgens klantbedieningsregisseur Marc Ruijters is het moeilijk in te schatten hoeveel extra verwerkingstijd deze maatregel gaat kosten. "De baliemedewerkers zullen in het begin moeten wennen aan de nieuwe werkwijze. Daarna zal het uiteraard sneller gaan."

Afgelopen zomer hadden onze collega's van het GemeenteLoket het al drukker dan andere jaren. Veel mensen gebruikten de vakantieperiode om hun bromfietscertificaat in te wisselen voor een rijbewijs.

Van half juli tot half augustus lag het bezoekersaantal hierdoor twintig procent hoger dan dat in andere jaren. Door deze drukte werd ook de maximale wachttijd van twintig minuten een aantal keren overschreden.

Het GemeenteLoket helpt jaarlijks 120.000 klanten.

BOURS

BOURS

Agrarisch Industrieel Loonbedrijf

Aan de Maas 2, 6223 HC Maastricht
Tel. 043 - 3641654, Fax 043 - 3640124

Bours Machineverhuur

Aan de Maas 2, 6223 HC Maastricht
Tel. 043 - 3641654, Fax 043 - 3640124

Bours Industriële Verpakkingen

Aan de Maas 2, 6223 HC Maastricht
Tel. 043 - 3641654, Fax 043 - 3640124
Fregatweg 46c, 6222 NZ Maastricht
Tel. 043 - 3631083, Fax 043 - 3631083

Bours MO Engineering

Aan de Maas 2, 6223 HC Maastricht
Tel. 043 - 3652475, Fax 043 - 3652927

ANKERPOORT • THE MINERAL COMPANY

INDUSTRIËLE MINERALEN...
UW WERELD KAN NIET ZONDER

Industriële mineralen zijn onmisbare ingrediënten voor onze huidige samenleving. Mergel wordt ingezet in diverse milieutoepassingen en is essentieel in de strijd tegen de verzuring van de bodem. Daarnaast is het een belangrijke vulstof voor keramiek. Net zo belangrijk vinden wij een verantwoorde winning. Elke zaterdag kunt u zelf een kijkje nemen in Groeve 't Rooth. Vaag naar meer informatie bij de VVV's in het Mergeland of bij Ankerpoort NV.

www.ankerpoort.com   info@ankerpoort.com

Service-pagina

Weekenddiensten:

Huisartsenpost:

Weekdagen van 17.00 tot
08.00 uur

vrijdag 17.00 uur tot maan-
dag 08.00 uur

(043) 387 77 77

Tandartsen:

Alleen bij spoedgevallen,
spreekuur op zaterdag,

zondag en feestdagen van
11.00 uur tot 12.00 uur en
van 17.00 tot 18.00 uur.

Centraal Tandartsnummer:
0900 4243434

Ambulance, politie, brand-
weer: 112

Apotheken:

Centrale Apothekerstelefoon
(043) 361 94 04, of
raadpleeg tijdig uw eigen
apotheek.

Vragen aan de gemeente?

Bel het gemeenteloket:
(043) 350 40 00

Provinciale milieuklachtente-
lefoon:

(043) 361 70 70

Politie: (geen spoed, wel poli-
tie nodig)

0900 - 8844

spreekuur politie:

1ste vrijdag v/d maand

13.30-14.30 in de Aw Sjaol

Drugsmeldpunt:

(043) 350 51 11

Schapen (melden incidenten
schapen op de kades)

(046) 433 18 14

Groene Kruis Zorg

Mockstraat 1, Maastricht,
(043) 369 06 90.

Verplegen en verzorgen,

(043) 369 06 70 (24u/dag)

Kraamzorg,

(043) 369 06 30. (24u/dag)

Ouderenadviseur

Stef Rensen

(043) 362 00 66.

Aw Sjaol (043) 364 39 49

Dorpsraad

Webside: www.itteren.nl

Email: info@itteren.nl

Voorzitter:

Joop Verhulst

3250055

Secretaris:

Maria Lhomme

3652040

Penningmeester:

Harrie Jonkhout

3649967

Leden:

Sander Bastings

3646107

Wim Beijer

3644126

Han Hamakers

3646734

Paul Paulissen

3432470

Tonnie Prop

3472189

Frits van Sintfiet

3259810

Richard Smeets

3641817

Foto's Itteren

<http://picasaweb.google.nl/fotoalbum.dorpsraad.itteren>

<http://ittereninbeeld.nl>

Of doorklikken op onze web-
site.